

javak értékelésének szelleméhez igazodtak. — *Dr. Sándor István: Népiskola és középiskola* c. értekezésében azoknak a különbségeknek az áthidalásához nyújt sok figyelemreméltó adatot, és gyakorlati tanácsot, melyek a gyermek számára az elemi iskolából a középiskolába való átlépéskor önként adódnak. Kár, hogy nem említi, hogy a középiskolákba való átlépés az elemi iskolai tanulóra elsősorban azért nehezedik olyan nagy súllyal, mert a középiskola alsó két osztályában az eddigi tantervek nem igazodnak eléggé azokhoz a lelki funkciókhoz, melyek a 11—12 éves tanulókat gyermekfejlődéstani szempontból jellemzik és determinálják. — *Györbíró Irma: Az Ady-kérdés és a középiskola* címen középiskolai tanításával tisztáz néhány problémát. Igen értékes tanulmányt közöl *Masszi Ferenc: Az elsősztályosok problémája* címen. *Dr. Sulyok Efrém: A fogalmazástanítás gyakorlati eszközei* címen értekezik. Tanulmányában sok proktikus gondolatot közöl, de nem tér ki a fogalmazástanítás metodikai kérdéseire (pl. az osztály-, házi- és iskolai dolgozatok szerves egybekapcsolására stb.), pedig a problémák helyes megválasztása mellett lényegében a fogalmazástanítás munkaprogramjának helyes tervszerű (tanmenetszerű) felépítése dönti el a várható eredmény reális értékét. *Gauder Andornak: Eszperantó a középiskolában* c. cikke után a folyóirat többi részét a szokásos rovatok töltik ki. Az irodalmi rovatban közölt ismertetésekből felemlítjük *Prónay Lajos: A magyar nyelvi olvasmányok módszeres tárgyalása* c. könyvről közölt ismertetést.

A lap 1936. évi januári számában *Dr. Karl János: A faszizmus pedagógiai elvei* c. tanulmányában azt a nevelőrendszert ismerteti, melyet Olaszország faszizmusa, mint politikai elv a lelkek átformálásánál magáévá tett. *Dr. Petrich Béla: A gyakorlatiasság elve a francia nyelv középiskolai tanításában* c. cikkében azt hangsúlyozza, hogy bár a gyakorlatiasság elvét a francia nyelv szempontjából igen fontosnak tartja, a magyar középiskola ősi hagyományaihoz méltóan az esztétikai, érzelmi és akarati nevelést és a tudományos alapvetést e tárgy tanításának körében sem mellőzhetjük. *Dr. Nagy Sándor: Tisztító vihar Toldi körül* c. cikkében reflektál azokra a megjegyzésekre, melyeket *Arany Toldi*-ja c. könyvével kapcsolatban Szabó Dávid tett. A folyóirat könyvszemle rovatában *Kornis Gyula dr: Pázmány személyisége* c. jeles művéről írt ismertetést olvashatjuk.

Magyar Tanítóképző 1935. évi decemberi (10.) számában *Kemény Ferenc* az előző számban közölt *A népjellem a nevelés- és oktatásügyben* c. értékes tanulmányát fejezi be. *Nagy Ferenc: A földrajzi számonkérés és feleltetés módja általában a képesítő vizsgálatokon* címen ad igen praktikus módszertani utasításokat. Az irodalmi rovatban nagyobb érdeklődésre tarthat számot *Eckerdt Alfréd: Die Akademische Lehrerbildung* c. könyvének ismertetése *Dr. Csek Arnold* tollából.

A folyóirat 1936. évi januári száma *Dr. Padányi-Frank Antal dr.: A tanítóság és a tanítóképző tanárság együttműködése* címen arról az elmékiratról szól, melyet a tanárság és tanítóság együttesen adott be a vallás- és közokt. Minisztériumhoz a tanítóképzés reformja (továbbfejlesztése) érdekében. *Dr. Veress István: Lélektani szempontok a tanítójelöltek kiválasztásában* c. jeles

tanulmányában annak a lélektani vizsgálatnak anyagát és technikáját ismereti, mellyel a tanítójelöltek kiválasztását még az intézetbe való belépés előtt végre kellett hajtani. Nagy érdeklődésre tarthat számot *Dr. Prochaska Ferenc*-nek: *A hazai földrajz tanítása* c. kiváló módszeres tanulmánya, mely további folytatásaival is igen fontos alapvető kérdéseket tisztáz a tanítóképzői földrajz modern tanítását illetően. Bennünket különösebben is érdekel *Szalatsy Richárd*-nak: *A népiskola VII—VIII. osztálya és a tanítóképzés* c. alapos tanulmánya, melyben nagyon helyesen tárja fel azt a rendszertelenséget, mely a népiskolák VII—VIII. osztályainak mindinkább gyakori kialakulásánál megállapítható. Ma 86 iskolában 120 tanító közel 6000 „egészen szegény, vagy tehetségtelen tanulót” tanít a népiskolák VII—VIII. osztályaiban. Mindez nagyon szép lenne, de nekünk az a véleményünk, hogy ezeket a felsőbb osztályokat bizonyára nemes buzgólkodásokból, elsősorban egy-egy lelkes tanító ambíciója hozta létre, sajnos, főleg olyan (városi) helyeken, ahol azok szükségességét a magasabb kultúrprogrammal és kimondottan erre a célra nevelt szakképzetségű tanári karokkal dolgozó polgári iskolák feleslegessé tennék. *Dr. Neményi Imre* tanulmánya alapján megállapíthatjuk, hogy ezekre az iskolákra népoktatásügyünk mai szervezete mellett semmi szükség nincs, különösen most nem, mikor az általános továbbképző népiskolák számára megjelent új tanterv és utasítások az ismételőiskolák tanulmányi rendjét *rendszerbe foglalják és elmélyítették*. Bizonyos, hogy a népiskolák mai VII—VIII. osztályába sokszor erőltetten összegyűjtött és kimondottan szegénysorsú tanulókat szociális szempontból is *jobb lenne* az új szervezetet kapott továbbképző (ismétlő) iskolák felé terelni s a 120 tanító értékes munkájával meglévő VI. osztályos (legtöbbször osztatlan) népiskoláink munkáját belterjesebbé tenni. Eppen azért bizonyos *meglepetéssel nézzük* azt is, hogy a tanítóképzők mai zsúfolt programjuk és feladatkörük mellett gyakorló iskolájukban még a VII. és VIII. osztály felállításával felmerülő újabb nagy terheket is *vállalni bírják*, mert ez az új nehéz feladatot a gyakorló elemi iskolák eddigi munkájának alaposságára és intenzitására csak *kártékony befolyással* lehet.

Kratofil Dezső.

A Magyar Pedagógia 1935. évi 9—10. száma első helyen közli *Kornis Gyula* rektori beszédét, amelyet a sub auspiciis Regis, Gubernatoris doktorrá avatottak díszgyűlésén mondott. Klasszikus tömörségű gyöngyszem, amely élesen megvilágítja a „Jeles tanulók és jeles emberek” iskolaellenes támadásokban gyakran szereplő problémáját. *Horváth Jenő: A külpolitikai nevelés kérdései* című tanulmányában megmutatja azokat az okokat, melyek a magyarság külpolitikai iskolázatlanságának forrásai és ennek szomorú következményei. A külpolitikai nevelést nemcsak ott kell kezdeni, hogy jogászfűjűségünket a nemzetközi jog beható ismeretébe bevezetjük, hanem az egész művelt magyar társadalom felvilágosítására van szükség, s kezdődnie kell ennek a nevelésnek már a középiskolákban a modern nagy nemzetek nyelvének beható és nemcsak grammatizáló, de élő használatra képesítő megtanításával.